

SAIH

- Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond

Innholdsliste

1. Sammendrag	2
1.1 Introduksjon	2
1.2 Hovedkonklusjoner	2
1.3 Hovedanbefalinger	2
1.3.1 SAIHs relasjon med Sør-partnere:	2
1.3.2 SAIH og politisk arbeid:	2
2. Innledning	3
2.1 RORG-samarbeidets fagfellevurderinger	3
2.2 Fagfellevurderingen av SAIH.....	4
2.3 SAIHs historie og bakgrunn	4
2.4 SAIHs informasjonsvirksomhet	5
2.5 SAIHs medlemmer	5
2.6 SAIHs målgrupper.....	5
3. Observasjoner.....	6
3.1 Organisasjonens selvforståelse og visjon	6
3.2 Nord/Sør-informasjonens forhold til øvrig informasjonsvirksomhet	6
3.3 Tema og temavalg	6
3.4 Sør-partnere og relasjoner til Sør	7
3.5 Målgrupper	7
4. Konklusjoner	8
4.1 Organisasjonens selvforståelse og visjon	8
4.2 Nord/Sør-informasjonens forhold til øvrig informasjonsvirksomhet	8
4.3 Tema og temavalg	8
4.4 Sør-partnere og relasjoner til Sør	8
4.5 Målgrupper	8
4.6 Organisasjonsspesifikke forhold	9
4.7 Positive tiltak i organisasjonen.....	9
5. anbefalinger.....	10
5. anbefalinger.....	10
5.1 SAIHs relasjon med Sør-partnere.....	10
5.2 SAIH og politisk arbeid.....	10

Fagfellene

Monica Sydgård

Monica er internasjonal konsulent i Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, med ansvar Nord/Sør-informasjonstiltak.

Anne Hege Simonsen

Anne Hege er førstelektor ved Journalistutdanningen på Høgskolen i Oslo, og har nettopp gitt ut boken "Verdens skapes hjemmefra" om norsk pressdekning av den ikke-vestlige verden.

John Y. Jones

John er daglig leder av Networkers SouthNorth, og styreleder i RORG-samarbeidet. Han har lang erfaring med deltagende metode og evalueringsarbeid på organisasjonsnivå.

Jens Aas Hanssen

Jens er tidligere leder for Changemaker, har erfaring som journalist og tar nå en master i medievitenskap på UiO.

Fra SAIH har spesielt den politiske ledelsen samt informasjonskonsulenten vært involvert i prosessen.

Knut Hjelleset har vært sekretær og ansvarlig for prosessen fra RORG-samarbeidet.

Rapporten er skrevet av RORG-samarbeidet. Fagfellene stiller seg bak de observasjoner, konklusjoner og anbefalinger som er beskrevet.

1. Sammendrag

1.1 Introduksjon

Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond (SAIH) er en solidaritets- og bistandsorganisasjon, som jobber med utdanningsbistand, informasjon og politisk påvirkning.

Arbeidet med Nord/Sør-informasjon har en sentral plass i organisasjonen, og SAIHs målsetting for dette arbeidet er å synliggjøre strukturer og forhold som hindrer demokrati, menneskerettigheter og frigjøring i Sør.

Denne fagfellevurderingen av SAIHs informasjonsvirksomhet begynte høsten 2007 og ble ferdigstilt høsten 2008.

Rapporten er bygd opp av en innledende presentasjon av SAIH, og de observasjonene fagfellegruppen har gjort gjennom prosessen. Videre presenteres konklusjonene fagfellegruppen har kommet til, og til slutt de anbefalingene gruppen ønsker å gi til SAIH.

Denne rapporten er tenkt som et hjelpeverktøy for de som jobber med Nord/Sør-informasjon i SAIH.

Fagfellevurderingens betydning ligger både i rapporten som produkt, men også i prosessen med samtaler og tilbakemeldinger. Det siste er i mindre grad reflektert i denne rapporten.

I tillegg til å vurdere organisasjonens arbeid med Nord/Sør-informasjon har fagfellegruppen, etter ønske fra SAIH, særlig vurdert tiltak for å styrke organisasjonens politiske arbeid som en integrert del i opplysningsarbeidet.

1.2 Hovedkonklusjoner

Fagfellegruppen har fått et godt inntrykk av SAIHs informasjonsarbeid og fremhever organisasjonens vilje og evne til endring, åpenhet og selvrefleksjon.

SAIHs visjon og formål er tydelige, og er et godt grunnlag for Nord/Sør-informasjonsarbeidet.

SAIHs ønske om å se informasjonsvirksomheten i sammenheng med politisk arbeid er bra, og noe som bør følges opp med å forsterke forholdet til partnere i Sør.

1.3 Hovedanbefalinger

1.3.1 SAIHs relasjon med Sør-partnere:

SAIH bør videreutvikle relasjoner basert på informasjonssamarbeid med Sør-partnere.

SAIH anbefales å:

- A. å vurdere informasjonssamarbeid som et selvstendig grunnlag for partnerskap, eventuelt utarbeide egne strategier for informasjonspartnerskap med eksisterende bistandspartnere.
- B. inkludere Sør-partnere tidligere i prosessene rundt informasjonsarbeidet, spesielt *før* valg av informasjonstema.
- C. anvende i større grad studenter og akademikere fra Sør som selvstendige fagkilder på større tema i global politikk, i tillegg til sin kamp for studenters rettigheter.
- D. revurdere sine målsetninger til å dekke utdanning for frigjøring både i Nord og Sør, ikke bare i Sør.

1.3.2 SAIH og politisk arbeid:

SAIH bør fortsette arbeidet med å etablere en politisk plattform, her bør organisasjonen inkludere utvalgte Sør-partnere tidlig i prosessen. SAIH bør spesifisere hvem i organisasjonen som skal ha ansvaret for å følge opp det politiske arbeidet, og å oppdatere plattformen.

SAIH anbefales å

- E. se til andre organisasjoners erfaring med politiske plattformer og politiske strukturer, og gjøre en intern analyse over styrker og svakheter ved forskjellige løsninger.
- F. klargjøre hva slags endringer organisasjonen jobber for i Nord.
- G. fortsette å fremme mer/bedre bistand, men fokusere sterkere på andre globale tema som også former verdens utdanningspolitikk, som handelsavtaler, internasjonale finansinstitusjoner, migrasjon og lignende.
- H. skille tydelig mellom Nord/Sør-informasjon og annen informasjon i sin virksomhet.
- I. utarbeide klare målsetninger både for det generelle informasjonsarbeidet og de spesifikke tiltakene og kampanjene.
- J. forsterke og videreføre arbeidet med Politisk kampanje.

2. Innledning

2.1 RORG-samarbeidets fagfelleverdinger

RORG-samarbeidet¹ er et nettverk av norske organisasjoner, som med økonomisk støtte fra Norad gjennom fireårige rammeavtaler driver opplysningsarbeid i Norge om sentrale og aktuelle Nord/Sør- og utviklingsspørsmål.

Beslutningen om å utvikle et system for fagfelleverdinger (peer reviews) blant RORGene ble tatt på RORG-samarbeidets ekstraordinære årsmøte i februar 2006, som del av RORG-samarbeidets strategi og søknad til Norad for perioden 2007-2010.

Forslaget om å etablere et system med fagfelleverdinger blant RORGene ble imidlertid først fremmet i en anbefaling fra en Sør-evaluering av RORGene i 2002/2003.² Bakgrunnen var evalueringens avdekking av svakheter knyttet til bl.a. RORGenes samhandling med Sør og strategiske tenkning i forbindelse med opplysningsarbeidet. RORGene hadde også et felles ønske om faglig utveksling og styrking av arbeidet med Nord/Sør-informasjon. Beslutningen om å utvikle et system for fagfelleverdinger har dessuten sin bakgrunn i et generelt ønske/krav fra Norad/UD om evaluering av det arbeidet med Nord/Sør-informasjon som gjøres med økonomisk støtte fra Norad.

Gjennom oppfølging av Sør-evalueringen av RORGene i 2002/2003 har RORG-samarbeidet utviklet og årsmøtebehandlet felles posisjonspapirer om Nord/Sør-informasjon, så vel som Sør-perspektiver og samarbeid med sør, samt en Vær Varsom-plakat for Nord/Sør-informasjon.³ Disse representerer et viktig felles referansegrunnlag for arbeidet med Nord/Sør-informasjon og utviklingen av et system for fagfelleverdinger. Utviklingen av et system for fagfelleverdinger har også bygget på erfaringer fra den prosessen med nasjonale fagfelleverdinger av opplysningsarbeidet (Global Education) som er utviklet i et samarbeid mellom Europarådets Nord/Sør-senter og Global Education Network Europe (GENE), som RORG-samarbeidet er medlem av.

Målsettingen med utviklingen av et system for fagfelleverdinger er å øke og styrke arbeidet med Nord/Sør-informasjon i Norge, blant RORGene og i den enkelte RORG. Gjennom fagfelleverdingerne er det også et mål å styrke og videreutvikle den felles faglige forståelsen, så vel som den kritiske debatten om Nord/Sør-informasjon, i og blant RORGene og andre utviklingspolitiske aktører.

Selv om fagfelleverdingerne tilpasses de ulike RORGenes egenart og behov vil de også ha fellestrekk som muliggjør en viss grad av sammenligning. Prosessen vil bygge på tre prinsipper for felles læring og utvikling knyttet til arbeidet med Nord/Sør-informasjon:

1. Prosessen starter med en kartlegging av arbeidet med Nord/Sør-informasjon i organisasjonen, som fremhever god praksis og støtter læring og utvikling for å styrke og utvide arbeidet med Nord/Sør-informasjon.
2. Prosessen vil trekke inn informasjonsmedarbeidere fra andre RORGer med erfaring fra Nord/Sør-informasjon (fagfeller), samt eksterne eksperter med erfaring fra og innsikt i feltet, som skal delta som "kritiske venner" overfor organisasjonen. Ved å bringe inn erfaringer fra andre organisasjoner og sammenhenger vil fagfelleverdingerne styrke mulighetene for læring hos alle som deltar i prosessen.
3. Prosessen vil fokusere på gode eksempler på kvalitet når det gjelder praksis, strategisk tenkning og forankring av Nord/Sør-informasjonen i organisasjonen, foreta vurderinger og fremme anbefalinger for å styrke arbeidet.

Denne fagfellevurderingen av SAIH er, sammen med en fagfellevurdering av Arbeidernes Opplysningsforbund (AOF), en pilotvurdering. Erfaringene fra disse to fagfellevurderingene vil danne grunnlag for videre utvikling av RORG-samarbeidets arbeid med fagfelleverdinger.

¹ RORG = RammeavtaleORGAnisasjon, som her henspiller på organisasjoner som har rammeavtale med Norad om støtte til opplysningsarbeid (Nord/Sør-informasjon) i Norge.

² Sør-evalueringen ble ledet av Stiaan van der Merwe (Sør-Afrika) i perioden 2002-2003, etter avtale med RORG-samarbeidet og finansiert av UD og Norad. Rapporten er tilgjengelig på RORG-samarbeidets nettsider: <http://www.rorg.no/Artikler/891.html>.

³ Disse dokumentene er tilgjengelig på RORG-samarbeidets nettsider: http://www.rorg.no/RORG_samarbeidet/index.html.

2.2 Fagfellevurderingen av SAIH

Utgangspunktet for fagfellevurderingen har vært en kombinasjon av en gjennomgang av SAIHs formelle dokumenter for informasjonsarbeid (informasjonsstrategier m.v.), og møter mellom fagfellegruppen og representanter fra SAIH for å belyse hvordan organisasjonen arbeider.

Hvert møte har blitt avsluttet med en refleksjonsrunde der fagfellegruppen har identifisert observasjoner, konklusjoner og anbefalinger.

Det er disse samtalen og læringsprosessen underveis, som har dannet hovedkilden bak fagfellevurderingen, og i mindre grad SAIHs formelle dokumenter.

Prosessen har skapt mindre skarpe skiller mellom de tre prinsipielle trinnene enn hva det gis uttrykk for i 2.1 ovenfor.

Denne uformelle tilnærmingen med fokus på felles læringsprosess har medført både fordeler og ulemper. Den største fordelen var at alle involverte i prosessen har blitt inkludert og fått presentert sine syn og vurderinger i fellesskap.

Den største ulempen har kanskje vært at det ble betydelig mer komplisert å presentere en helhetlig sammenfatning av prosessen. Rapporten er i sin natur en forkortet presentasjon av prosessen.

I ettertid kan det sies at ved å konsentrere rapporten rundt de større anbefalingene, sier det seg selv at en del elementer ikke er tatt med, som SAIHs mange gode plakater, grafiske uttrykk og spissformuleringer, som ble kommentert i prosessen men som ikke er tatt med i denne rapporten.

Dette har blant annet ført til at rapporten oftere refererer til SAIHs formelle dokumenter enn den rollen de spilte underveis i læringsprosessen skulle tilsi.

Det har derimot vist seg vanskelig å få til en skriftlig spesifikk vurdering av SAIHs konkrete informasjonsmateriell, noe organisasjonen for øvrig hadde ønsket.

Videre har rapporten måttet begrense seg til å presentere en samlet konsensus fra fagfellegruppen.

De begrensninger som arbeidsmetoden har medført bør ikke glemmes når rapporten leses.

Det er planlagt en evaluering av prosessen og rapporten, hvor også SAIH vil få gi tilbakemeldinger til det samlede arbeidet.

2.3 SAIHs historie og bakgrunn

SAIH er forkortelsen for organisasjonens fulle navn: "Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond".

Organisasjonen har utviklet seg betydelig siden oppstarten i 1961. Tidligere sendte SAIH ut en rekke egne ansatte i praktisk hjelpearbeid, som leger og sykepleiere. Dette har SAIH nå gått helt bort fra. Organisasjonen har i dag en partnerorientert tilnærming til Sør. SAIH driver først og fremst med utdanningsrelaterte prosjekter i sin bistand, og har beveget seg langt bort fra den opprinnelige tanken om et "internasjonalt hjelpefond".

SAIH bruker denne beskrivelsen av seg selv på sine nettsider:

"SAIH er studenter og akademikere i Norges solidaritets- og bistandsorganisasjon. SAIH jobber med utdanningsbistand, informasjon og politisk påvirkning. Gjennom høyere og uformell utdanning mobiliserer SAIH unge mennesker til samfunnsansvar og SAIHs motto er 'Utdanning for frigjøring'. Målet er sivil, politisk, økonomisk, sosial og kulturell frigjøring. Middelet er utdanning."

SAIHs arbeid finansieres av studenter i Norge over SAIH-tierne. Tierordningen betyr at studentene hvert semester frivillig betaler et fast beløp til SAIH over semesteravgiften. SAIH har rammeavtaler med Norad på både bistands- og informasjonsvirksomhet.

SAIH har gjennomgått betydelige endringer som organisasjon de siste ti årene. I 1998 hadde SAIH tre ansatte samt lønnet leder og nestleder, mens i dag har organisasjonen ni ansatte, samt lønnet styreleder og to nestledere.

Det er to grunner til denne stabsøkningen. De seks nye stillingene i bistandsadministrasjonen skyldes først og fremst økede krav til forvaltning og oppfølging. På informasjons- og politisk arbeid har SAIH økt kapasiteten i ledergruppen, samt en ansatt informasjonskonsulent, som skyldes en intern prioritering om å være mer aktive og heve kvaliteten i dette arbeidet.

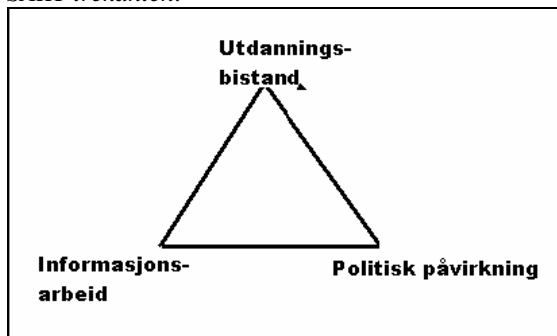
Det samlede årsbudsjettet har ikke endret seg tilsvarende, men økt med om lag 20 % siden 1998. Informasjonsbudsjettet har likevel økt vesentlig mer, fra 800 000 kroner til 1 800 000 kroner over disse 10 årene, altså en økning på 125%.

2.4 SAIHs informasjonsvirksomhet

SAIHs motto "Utdanning for frigjøring" er ledende for organisasjonens informasjonsvirksomhet. Mottoet stammer fra SAIHs første år, og er grundig internalisert i organisasjonen.

SAIH illustrerer sin samlede virksomhet i en trekant, som også beskriver informasjonsarbeidet:

SAIH-trekanten:

SAIH presenterer forholdet mellom de tre sidene i denne trekanten slik:⁴

I SAIHs arbeid er disse tre hovedområdene - utdanningsbistand, informasjonsarbeid og politisk påvirkning - nært knyttet sammen, samtidig som de også utfyller hverandre. Samarbeid med partnere i Sør gir SAIH kompetanse som er viktig i informasjonsarbeidet vårt. Informasjonsarbeidet er igjen en viktig del av SAIHs politiske arbeid. Fokus på alle tre er nødvendig for å bidra til en mer rettferdig verden.

En viktig endring kom i 2004 da den første informasjonskonsulenten ble ansatt i SAIH. Informasjonskonsulenten jobber tett med SAIHs politiske ledelse. Tidligere ble mye av informasjonsarbeidet fra SAIH sentralt sin side utført av frivillige medlemmer av arbeidsutvalget. I dag har SAIH en frivillig informasjonskomité som består av to-tre personer, men det meste av informasjonsarbeidet gjøres av de tillitsvalgte på fulltid og informasjonskonsulenten. I lokallagene gjøres alt informasjonsarbeidet av frivillige lokallagsaktivister.

SAIHs inntekter er i all hovedsak basert på at studenter bidrar til organisasjonen over semesteravgiften. Etter SAIHs oppfatning medfører dette til at organisasjonen ikke behøver drive ren inntektsbringende informasjonsvirksomhet.

SAIH brukte rundt 900 000 kr på informasjonsarbeid i 2007 av egne innsamlede midler, samt 675 000 kr fra rammeavtalen med Norad.

Hovedlinjene fra forrige informasjonsstrategi er videreført i den nåværende uten vesentlige endringer. Målgruppene, målsetningene og SAIHs visjon er i all hovedsak de samme.

2.5 SAIHs medlemmer

SAIH har ikke individuelle medlemmer, men kun medlemsorganisasjoner. Disse deles i fem kategorier:

SAIHs lokallag

SAIH har lokallag ved de fleste største, og noen mindre, høyere læresteder i landet. Lokallagene består av studenter som jobber frivillig.

Lokallagene er de mest sentrale i informasjonsarbeidet av SAIHs medlemmer.

Studentdemokratier

Studentting, studentråd og studentutvalg ved høyere læresteder.

Akademikere

Landsomfattende interesseorganisasjoner som organiserer ansatte ved høyere læresteder og andre akademikere.

Studentorganisasjoner

Landsomfattende interesseorganisasjoner for studenter som tar høyere utdanning.

Universitetsstyrer

Styrer ved høyere læresteder.

2.6 SAIHs målgrupper

SAIH har fire målgrupper for sitt informasjonsarbeid i Norge, som er nært forbundet med organisasjonens medlemsmasse og formål:

Studenter ved høyere utdanningsinstitusjoner

Akademikere

Myndighetene: Stortinget, regjeringen, Norad

Det norske bistandsmiljøet

⁴ Informasjonsstrategien for 2007-2010, side 4

3. Observasjoner

3.1 Organisasjonens selvforståelse og visjon

SAIH beskriver organisasjonens hensikt og formål med sin informasjonsvirksomhet flere steder, spesielt i disse to punktene fra SAIHs visjon:

SAIHs informasjonsvirksomhet [skal] synliggjøre strukturer og forhold som hindrer demokrati, menneskerettigheter og frigjøring i Sør.⁵

SAIHs partnere i Sør sitt arbeid skal ligge til grunn for SAIHs informasjonsarbeid. Informasjonsarbeidet skal bygges på kunnskap om og respekt for partnere i Sør, og disse skal kunne kjenne seg igjen i SAIHs budskap.⁶

Disse visjonene virker godt integrert blant SAIHs ansatte og politiske ledelse.

3.2 Nord/Sør-informasjonens forhold til øvrig informasjonsvirksomhet

SAIH beskriver forholdet mellom Nord/Sør-informasjon og annen informasjon slik i sin nåværende informasjonsstrategi:⁷

SAIH [fokuserer] på å spre informasjon om hvilke utfordringer det internasjonale samfunnet og Norge står overfor når det gjelder aktuelle Nord/Sør-spørsmål. I tillegg sprer SAIH informasjon om organisasjonen og de ulike prosjektene vi jobber med, fordi vi ønsker at studentene og akademikere skal ha et bevisst forhold til det arbeidet de støtter.

Dette avsnittet beskriver to parallelle former for informasjonsarbeid i SAIH:

1. Nord/Sør-informasjon. Dette er rene informasjonsprosjekter med klar forankring i virksomhetsplanen for hvert enkelt år.
2. Informasjon om organisasjonen og organisasjonens prosjektvirksomhet. Dette er informasjonsvirksomhet på nettsidene og ellers på seminarer og eksterne arrangementer som i varierende grad er styrt av årets virksomhetsplan på informasjon.

⁵ SAIHs Informasjonsstrategi 2007-2010, side 3

⁶ SAIHs Informasjonsstrategi 2007-2010, side 4

⁷ SAIHs Informasjonsstrategi 2007-2010, side 4

3.3 Tema og temavalg

SAIH foretar en rekke mindre valg på temaer i informasjonsarbeidet sitt gjennom året, men valgprosessen bak "Politisk kampanje" peker seg ut som den mest sentrale og omfattende. SAIH har bedt om en særlig gjennomgang av denne kampanjen. Fagfellevurderingen har tatt utgangspunkt i dette ønsket, men vurderingene og anbefalingene bør forstås som veiledende også for andre valgprosesser.

Politisk kampanje:

SAIH har hvert år en kampanje som kalles Politisk kampanje. Temaet velges hvert år på SAIHs Årsmøte, og kampanjen følger en syklus på ett år.

Tidligere gikk syklusen fra midten av høstsemesteret til midten av vårsemesteret. Man vedtok et tema på årsmøtet i oktober, som førte fram til en kampanjeuke i april. Dette har SAIH nå gjort om på ved å legge kampanjeuka til første uka i oktober, for å få bedre tid til skoloring, og etter ønske fra lokallagene. Denne kampanjeuka er ikke tenkt å være slutføring, men en start på det større politiske arbeidet.

SAIH opplever det som en stadig tilbakevendende utfordring å få finne politiske vinklinger til det valgte temaet. Det har vært en intern diskusjon i SAIH om man rett og slett skulle la være å kalle kampanjen "Politisk kampanje", og heller kalle det en informasjonskampanje. I denne diskusjonen kom det likevel klart fram organisasjonen ønsker å ha videreføre og forsterke det politiske fokuset i kampanjen.

Siste tre års tema for Politisk kampanje:

2007:

Temaet som ble valgt for 2007 var "Vårt bilde av Sør," og kampanjetittelen ble "Afrika nå - En sak har alltid flere sider". Målsetningen for 2007-kampanjen var at studenter og akademikere i Norge skulle reflektere over "vårt bilde av Sør" og bli mer bevisste studenters og akademikeres ansvar i samfunnsutviklingen verden over.⁸

2006:

I 2006 het kampanjen "Utdanning for frigjøring" og temaet var styrking av høyere utdanningsinstitusjoner i land i Sør. Målsetningen for kampanjen var å fremme viktigheten av et godt høyere utdanningssystem som tar høyde for innbyggernes egen kultur og tradisjoner.⁹

⁸ Årsmelding 2007, side 6.

⁹ Årsrapport 2006, side 6

2005:

I 2005 het kampanjen ”Hvem er din heltinne?”, og temaet var urfolkskvinnens rett til høyere utdanning.¹⁰

3.4 Sør-partnere og relasjoner til Sør

SAIH har 28 prosjektpartnere, i Sør-Afrika, Zambia, Bolivia, Nicaragua og Zimbabwe. Disse er i utgangspunktet mer eller mindre klassiske bistandspartnere, gjerne med et tilleggsperspektiv på solidaritet.

SAIH er klare på at de ikke har noen etablert struktur eller tradisjon for å inkludere Sør-partnerene i selve valget av tema for Politisk kampanje eller større informasjonstiltak.

Det virker som om SAIH har veletablerte rutiner for partnerskap i Sør på bistandsfeltet, men ikke på informasjonsarbeid. Det er likevel en del kommunikasjon mellom SAIH og Sør-partnere:

I 2007 foretok SAIHs nestledere en prosjektreise til forskjellige partnere i Sør, hvor de tok med kampanjemateriellet i møter med studenter og fikk innspill fra dem. Dette resulterte blant annet i informasjonstiltaket ”Ukens Endringsaktør”, som er en presentasjon på SAIHs hjemmesider av ”*ulike mennesker fra forskjellige land, som i kraft av å være student eller akademiker forteller om sitt eget syn på sin rolle i samfunnet*”.¹¹

SAIH har alltid partnerbesøk til sin vårsamling og kampanjeuka. Dette ligger fast, men er ikke en struktur for å hente inn innspill på tema eller temavalg fra partnerne i Sør.

En annen årlig tradisjon er at to lokallags-medlemmer sendes på reise til partnere i Sør. Disse er forpliktet til å drive informasjonsarbeid for SAIH i ett år etterpå, men SAIH er seg bevisst at dette er norske ungdommer som tar med seg kunnskap og inntrykk hjem, ikke partnerne selv.

SAIH har spurt om innspill til, og synspunkt på informasjonsarbeid fra Sør-partnere flere ganger, og disse svarene har blitt brukt til kunnskapsutveksling og andre formål. Denne utvekslingen har likevel ikke hatt preg av et informasjonspartnerskap i Nord/Sør-informasjon, og har vist seg svært utfordrende. Hovedproblemet har vært at det ikke er enkelt for den enkelte partner å prioritere tid og krefter til dette, og det at de har produsert ikke har passet inn ellers.

Når konkrete hendelser utspiller seg, for eksempel rundt studentenes situasjon i Zimbabwe, foregår det ofte mye kontakt mellom SAIH og de aktuelle partnerne, gjerne på initiativ fra partnerne selv.

3.5 Målgrupper

SAIHs målgrupper kan deles i to hovedgrupper:

Studenter og akademikere.

Studenter og akademikere er en målgruppe som medlemmer av SAIH. Det er viktig for organisasjonen å gi sine medlemmer informasjon og skape engasjement og innsikt av flere grunner, her nevnes to som synes opplagte:

- De finansierer SAIHs arbeid.
- Studenter og akademikere er ofte viktige informasjonsleverandører og beslutningstagere i samfunnet, og har opplagt en påvirkningskraft overfor norsk utviklingspolitikk.

Norske myndigheter og bistandsmiljø

SAIH har også beslutningstagerne bak Norges bistandspolitikk som målgruppe. Bakgrunnen for dette er hovedsakelig å påvirke bistandspolitikken som føres i en mer utdanningsorientert retning.

¹⁰ Fra årsrapport til Norad 2005, punkt 3.3

¹¹ SAIHs hjemmeside, <http://www.saih.no/Artikler/4620.html>

4. Konklusjoner

4.1 Organisasjonens selvforståelse og visjon

SAIH er klar på at informasjonsvirksomheten skal synliggjøre og opplyse om relevante Nord/Sør-spørsmål og -forhold, her fra SAIHs formål:

”Gjennom utdanningsbistand til partnere i Sør, informasjonsarbeid og politisk påvirkning skal SAIH jobbe for sitt formål: politisk, sivil, økonomisk, sosial og kulturell frigjøring i land i Sør.” (...) ”SAIHs informasjonsvirksomhet er en viktig del av SAIHs solidaritetsarbeid, fordi SAIH gjennom dette synliggjør strukturer og forhold som hindrer demokrati, menneskerettigheter og frigjøring i Sør.”

Fagfellegruppens vurdering er at dette er formål SAIH bør vektlegge og bygge videre på i sin kommende opprioritering av politisk arbeid.

* * *

SAIHs motto er ”utdanning for frigjøring”, mens visjonen beskriver ”frigjøring i Sør.” Fagfelleenes inntrykk er at SAIH ser for seg at utdanningen for frigjøring primært skal foregå i Sør, og ikke i Nord eller Norge. SAIH har likevel uttrykt et ønske om å sette fokus på Norges egne akademiske utdanningsinstitusjoner.

Fagfellegruppens vurdering er at et slikt tiltak overfor norske utdanningsinstitusjoner bør oppmuntres og videreutvikles.

SAIH gjennomfører allerede et viktig arbeid for å nyansere stereotype fremstillinger og oppfatninger av Sør i Norge. SAIH bidrar med dette til ”utdanning for frigjøring” i Norge gjennom sin informasjonsvirksomhet, dette bør SAIH inkorporere i sin selvforståelse også overfor akademien.

Norges utdanningssystem kan godt tenkes å ha behov for både frigjøring, fornying og Sør-orientering. Her kan SAIH fylle en meget viktig rolle i kommende år, spesielt med SAIHs nettverk av kompetente Sør-partnere og langvarige erfaring med utdanningsstrukturene i Norge.

4.2 Nord/Sør-informasjonsforhold til øvrig informasjonsvirksomhet

Det synes som om SAIH ikke skiller klart mellom Nord/Sør-informasjon og annen informasjon. Grunnen til dette kan være at SAIH faktisk ikke

opplever disse to informasjonsfeltene som klart tematisk atskilt.

SAIH kan godt fortsette å engasjere seg i å fremme mer/bedre bistand, men er ikke tilstrekkelig fokusert på *annet internasjonalt politisk arbeid*, som handelsavtaler, internasjonale finansinstitusjoner, migrasjon, og andre globale tema som også former verdens utdanningspolitikk.

4.3 Tema og temavalg

Utviklingen i Politisk kampanje viser at SAIH ønsker å kombinere politisk arbeid med informasjonsarbeid. Fagfellegruppen mener at dette er et positivt trekk som bør forsterkes.

En god kampanje bør ha en klar politisk eller opplysningmessig hensikt i Norge, for norske aktører eller grupper. Det er fagfellegruppens vurdering at SAIH fremdeles har en utfordring på dette området.

4.4 Sør-partnere og relasjoner til Sør

SAIH har et meget omfattende og aktivt nettverk i Sør. Fagfellegruppen oppfordrer SAIH til å bli enda bedre til å dra nytte av denne viktige ressursen, ikke minst når det gjelder å finne gode tema for informasjonskampanjer, samt å orientere seg om hva som er relevante politiske spørsmål på den globale agendaen.

* * *

SAIH formidler i utstrakt grad synspunkt og innspill fra Sør direkte i sitt informasjonsarbeid, og lar kildene snakke selv som egne individer og aktører.

SAIH er også flinke til å presentere mennesker med fullt navn og gjerne en relevant introduksjon, både i tekst og på bilde.

Det er Fagfellegruppens oppfatning at SAIH legger ned mye arbeid i å nyansere fremstillinger av Sør i sitt eget informasjonsarbeid, samt i å få andre til å gjøre det samme. Dette er positivt.

4.5 Målgrupper

SAIHs målgrupper for sin informasjonsvirksomhet virker logiske og fornuftige, gitt organisasjonens formål og bakgrunn.

Fagfellegruppen merker seg likevel at SAIH referer til ”det norske bistandsmiljøet”, og ikke den større betegnelsen ”den norske utviklingssektoren”.

4.6 Organisasjonsspesifikke forhold

SAIH ønsker å bli bedre til jobbe politisk orientert med sitt fagområde (utdanning for frigjøring), og regner med å etablere strukturer for dette i løpet av 2008.

I denne sammenheng ønsker SAIH innspill og vurderinger på hvilke veivalg og prioriteringer som bør tas, hva slags prosesser som kan knytte sammen informasjonsarbeidet, bistandsarbeidet og det kommende politiske arbeidet, samt hvilke særlige utfordringer SAIH kan regne med å møte i denne prosessen.

Dette er en positiv holdning, og tilbakemeldingene er behandlet i kapittelet om anbefalinger.

4.7 Positive tiltak i organisasjonen

SAIH har bedt om å få sett på den årlige Politisk kampanje.

Fagfellene vurderer det som positivt at SAIH ønsker å kombinere sitt informasjonsarbeid med det politiske arbeidet, og at SAIH legger vekt på å gi nyanserte framstillinger av Sør i sine kampanjer

Konseptet og ideen bak Politisk kampanje er bra.

Når det gjelder SAIHs struktur for Politisk kampanje, er organisasjonen inne i en heldig prosess hvor den tør fornye gamle strukturer, og den inneværende endringen av årssyklus er et positivt tegn i så måte.

5. Anbefalinger

5.1 SAIHs relasjon med Sør-partnere

SAIH bør videreutvikle relasjoner basert på informasjons-samarbeid med Sør-partnere.

* * *

- A. *SAIH anbefales å vurdere informasjons-samarbeid som et selvstendig grunnlag for partnerskap, eventuelt utarbeide egne strategier for informasjonspartnerskap med eksisterende bistandspartnere.*

SAIH bør etablere nye partnerrelasjoner som fullt og helt baserer seg på partnerskap om Nord/Sør-informasjon.

- SAIH bør opprette en ny type partnerkategori, eksempelvis titulert ”informasjonspartner” eller ”politisk partner”. En slik kategorisering kan hjelpe SAIH og Sør-partnerene å holde oversikt og klarhet i partnerrelasjonene etter hvert som SAIH utvider sitt politiske arbeid.
- Disse partnerrelasjonene bør i hovedsak være basert på politikk og informasjonsutveksling, ikke bistandsrelasjoner.
- Dette må ikke nødvendigvis være andre partnere enn de nåværende, men i så fall bør SAIH ha to parallelle partnerskap med den enkelte organisasjon.
- SAIH burde forsøke å etablere konferanser med sine Sør-partnere på en regelmessig basis, som en del av sin faste organisatoriske forankring til Sør-partnerene, gjerne på basis av partnerskapskategorier.

- B. *SAIH bør inkludere Sør-partnere tidligere i prosessene rundt informasjonsarbeidet, spesielt før valg av informasjonstema.*

Sør-partnerene bør inkluderes tidlig, helst før temaet er valgt.

- Disse bør involveres på grunnlag av sine kompetansefelt og faglige ekspertise, heller enn på grunn av en generell partnerrelasjon.
- Et startsted kan være å undersøke hvem i de landene SAIH er i fra før som følger globale spørsmål og europeisk politikk tett.

- C. *Studenter og akademikere fra Sør bør også anvendes som selvstendige fagkilder på større tema i global politikk, i tillegg til deres kamp for studentrettigheter.*

Videre bør SAIH ha som mål å være en kilde for norske media og andre samfunnsaktører til kontakt

med akademikere og universitetsmiljøer i Sør på spesifikke fagfelt utover bistand og utvikling.

- D. *SAIH bør revurdere sine målsetninger til å dekke utdanning for frigjøring i både Nord og Sør, ikke bare i Sør.*

SAIHs formål er progressivt og bra, og organisasjonen anbefales å holde på dette utgangspunktet. SAIH bes likevel merke seg:

- Formålet for informasjonsvirksomheten, å synliggjøre negative strukturer og forhold, synes først og fremst å omhandle politiske forhold som er problematiske for Sør. Fokuset synes å ligge på at solidaritet skal vises fra Nord til Sør. SAIH bør vurdere om Nord også trenger utdanning for frigjøring fra negative strukturer.
- SAIH er klare på hva organisasjonen arbeider for i Sør, men i liten grad hva slag endringer SAIH jobber for i Nord. SAIH bør starte en læringsprosess med partnerne i Sør rundt hvilke endringer SAIH bør jobbe for i Norge, samt hvilken rolle partnerne i Sør bør ha her.

5.2 SAIH og politisk arbeid

SAIH har kommet med et konkret ønske om å få råd på hvordan kan bli bedre til å jobbe politisk. Dette er et av de mest sentrale vurderingsfeltene i denne prosessen.

SAIH bør fortsette arbeidet med å etablere en politisk plattform, her bør organisasjonen inkludere utvalgte Sør-partnere tidlig i prosessen. SAIH bør definere hvilke deler av organisasjonen som skal ha ansvaret for å følge opp og vedlikeholde plattformen og det politiske arbeidet.

* * *

- E. *SAIH anbefales å se til andre organisasjoners erfaring med politiske plattformer og politiske strukturer, og gjøre en intern analyse over styrker og svakheter ved forskjellige løsninger.*

For å få en positiv prosess på dannelsen av en levedyktig politisk plattform bør SAIH implementere to elementer:

- En intensjon om hva som skal inngå i den politiske plattformen.
- En utarbeidelsesgruppe med betydelig politisk og organisatorisk erfaring.

F. *SAIH bør klargjøre hvilke endringer organisasjonen jobber for i Nord/Norge.*

SAIH bør spørre seg selv hva som er de viktigste politiske relasjonene mellom Norge og Sør, og hvilke av disse SAIH ønsker å gå inn i. Videre bør konkret politisk arbeid ikke bare velges ut fra at temaet er viktig, det må være *et godt politisk prosjekt* ut fra hva som "brenner" på den politiske agendaen, både globalt og her i Norge.

- Basert på innspill fra Sør-partnere på hvilke endringer i Nord SAIH bør jobbe for, kan SAIH vurdere hvilke av disse som kan være et godt politisk prosjekt i Norge. Ut fra denne analysen kan SAIH formulere både tema for sitt informasjonsarbeid, og konkrete politiske krav de skal fremme overfor relevante beslutningstakere.
- En slik analyse bør SAIH foreta som en del av valgprosessen for "Politisk kampanje".
- En vanlig og funksjonell måte å etablere politiske kampanjer på er å lage en studie først som avdekker og beskriver en helhetlig problematikk, og så basere en Politisk kampanje på denne nye kunnskapen.
- "Utdanning for frigjøring" *her i Norge* bør være en naturlig del av SAIHs visjon.

G. *SAIH bør fortsette å fremme mer/bedre bistand, men fokusere sterkere på andre globale tema som også former verdens utdanningspolitikk, som handelsavtaler, internasjonale finansinstitusjoner, migrasjon og lignende felt.*

To forskjellige felt av norsk utenrikspolitikk synes spesielt relevant for SAIH å involvere seg i:

- Det ene er å påvirke norsk bistandspolitikk.
- Det andre er på påvirke Norge som global politisk aktør, hvor Norge har en innvirkning på land i Sør, utenom bistanden .

H. *SAIH bør skille bedre mellom Nord/Sør-informasjon og annen informasjon i sin virksomhet.*

SAIH bør vurdere hvilke tiltak i det pågående informasjonsarbeidet som faktisk kan beskrives som "Nord/Sør-informasjon" og hvilke som beskrives bedre med andre begrep.

- Nord/Sør-informasjon skal i første rekke omhandle forhold *som er aktuelle og sentrale i relasjonen mellom Sør og Nord*, heller enn om forhold i Sør hvor relasjonen til Nord er av mindre viktig betydning.
- Samtlige av SAIHs informasjonsleverandører bør ha denne forskjellen rimelig klart for seg.

I. *SAIH bør også utarbeide klare målsetninger for sitt informasjonsarbeid, både for det generelle arbeidet og de spesifikke tiltakene og kampanjene.*

SAIHs visjon og formål sier at SAIH skal synliggjøre uheldige og negative globale strukturer og utviklingshemmende forhold mellom Nord og Sør. Dette er et heldig utgangspunkt for politisk informasjonsarbeid.

- SAIH bør forsøke å beskrive hva disse strukturene og forholdene faktisk består i og hvordan SAIH forholder seg til disse, i den kommende politiske plattformen.

J. *Arbeidet med "Politisk kampanje" bør forsterkes og videreføres.*

SAIH bør videreutvikle arbeidet med det årlige politiske temaet/kampanjen til en større, årlig politisk informasjonskampanje som tilfredsstillende disse kravene:

- Klar Nord/Sør problemstilling: Hva er problemet? Hvilken rolle spiller Nord/Norge for problemet?
- Klare og velbegrunnede synspunkt fra legitime og relevante kilder og fagpersoner i Sør.
- Løsninger/konkrete politiske krav i kampanjen.
- Klart definerte beslutningstakere man ønsker å påvirke for å oppnå de politiske kravene, samt konkrete handlingsalternativer for påvirkning.
- Konkrete mål for informasjonsarbeidet i kampanjen.
- Klart definerte målgrupper, og strategier for hvordan de ulike målgruppene skal aktiviseres i kampanjen for at de politiske kravene kan nås.

SAIH anbefales å styrke det politiske arbeidet i lokallagene, og involvere dem tett i den årlige kampanjen. SAIH sentralt bør gi opplæring til lokallagene i det politiske arbeidet.

- Disse bør læres opp i politisk håndverk, orientert mot reelle og konkrete handlingsalternativer som er relevante for dem som lokale aktører, for eksempel politiske krav rettet mot fylkesvise stortingsrepresentanter, eller lokale og regionale aviser.
- Videre kan det å få ting inn i partienes politiske program via partienes egne lokallag være effektivt for å oppnå varige politiske endringer.